Τεχνητή γονιμοποίηση (Λέων Μπράνγκ)

Categories : ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Date : 25 Ιουνίου, 2010

Η Εκκλησία διαφωτίζει, αλλά δεν εισακούεται

Τον τελευταίο καιρό είδαν το φως της δημοσιότητας δύο σημαντικές ειδήσεις σχετικά με την τεχνητή γονιμοποίηση. Μία από το δικαστικό χώρο και μία από τον χώρο της γενετικής επιστήμης.

Το Ευρωπαϊκό δικαστήριο για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Στρασβούργο, έκανε δεκτή την προσφυγή ενός ανδρόγυνου από την Αυστρία εναντίον της χώρας του, επειδή στη νομοθετική ρύθμιση της τεχνητής γονιμοποίησης επιτρέπει μεν τη «δωρεά» σπέρματος αλλά απαγορεύει τη «δωρεά» ωαρίων. Έτσι το ανδρόγυνο αυτό, έχοντας την ανάγκη «δωρεάς» ωαρίων για την εκπλήρωση της επιθυμίας του προς απόκτηση παιδιού, αποκλειόταν από τις δυνατότητες που παρέχει η τεχνητή γονιμοποίηση. Το δικαστήριο αποφάνθηκε, ότι στα κράτη εκείνα που έχει κατοχυρωθεί νομικά η τεχνητή γονιμοποίηση πρέπει, για λόγους ίσης μεταχείρισης, να επιτρέπεται και η «δωρεά» ωαρίων.
Η απόφαση αυτή χαιρετήθηκε ιδιαίτερα από τα αναπαραγωγικά κέντρα εκείνων των ευρωπαϊκών κρατών, όπως της Αυστρίας και της Γερμανίας, που μέχρι σήμερα αποκλείουν τη διαδικασία της δωρεάς ωαρίων. Οι χώρες αυτές θα αναγκαστούν τώρα να προσαρμόσουν τη νομοθεσία τους. Έτσι από αναπαραγωγικά κέντρα στη Γερμανία αναφέρθηκε, ότι επιτέλους ανοίγει ο δρόμος σε παραπάνω από 1000 ζευγάρια κάθε χρόνο, που έχουν ανάγκη τη δωρεά ωαρίων, για να εκπληρώσουν την επιθυμία τους για απόκτηση παιδιού. (http://www.taz.de/1/politik/europa/artikel/1/eizellspende-muss-erlaubt-werden/).

Η Ελλάδα "ως προοδευτική" ευρωπαϊκή χώρα δεν θα παρουσιάσει πρόβλημα, επειδή ο νόμος 3089/2002 περί της «ιατρικής υποβοήθησης στην ανθρώπινη αναπαραγωγή» προβλέπει ήδη τη δωρεά ωαρίων. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό -που ψηφίστηκε παρά τις αντιρρήσεις της Εκκλησίας για κάποια κεντρικά του σημεία- επιτρέπονται, για ένα παιδί, μέχρι και πέντε γονείς, ο άνδρας και η γυναίκα που επιθυμούν να αποκτήσουν το παιδί, ο ενδεχόμενος «δωρητής» του σπέρματος, η ενδεχόμενη «δωρήτρια» του ωαρίου και τέλος η ενδεχόμενη «φέρουσα γυναίκα», δηλαδή, η γυναίκα που αναλαμβάνει να κυοφορήσει το έμβρυο για το ανδρόγυνο. Η Εκκλησία στην τοποθέτησή της έναντι της τεχνητής γονιμοποίησης έθεσε ως θεμέλιο το μυστήριο του γάμου και την ιερότητα της οικογένειας και της ανθρώπινης ζωής. Συγκεκριμένα **αρνήθηκε την ανάμειξη οποιουδήποτε τρίτου**, δωρητή σπέρματος και ωαρίων ή μίας φέρουσας γυναίκας, **αρνήθηκε την γονιμοποίηση**

περισσότερων ωαρίων απ' όσα εμφυτεύονται και επομένως και την κρυοσυντήρηση των «πλεοναζόντων εμβρύων», όπως φυσικά και τη χρήση τους για ερευνητικούς σκοπούς που προβλέπει ο νόμος. **Η Εκκλησία επέκρινε και την ορολογία που χρησιμοποίησε το νομοσχέδιο με προφανή σκοπό, να εφησυχάσει τις συνειδήσεις των πολιτών.** Τελικά **η γενική χρήση του όρου «γενετικό υλικό» αντικαταστάθηκε στην περίπτωση εμβρύων από τον όρο «γονιμοποιημένο ωάριο», χωρίς όμως το τελευταίο να ονομάζεται «έμβρυο»** (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το νόμο και τη θέση της Εκκλησίας βλ. το βιβλίο του Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιεροθέου, Βιοηθική και βιοθεολογία, Ιερά Μονή Γενεθλίου της Θεοτόκου 2005, σσ.289-318).

Για τους λάτρεις της βιοτεχνολογίας προστέθηκε προς το τέλος Απριλίου και μία άλλη σημαντική είδηση (http://www.news.ert.gr/el/epistimi/eidiseis/35467-dimiourgisan-embrya-apo-treis-goneis) που, όπως προανέφερα, μας έρχεται από το χώρο της γενετικής επιστήμης. Έρχεται από την Αγγλία, όπου ομάδα ερευνητών με επικεφαλής τον καθηγητή Ντάγκ Τέρνμπουλ, υπόσχεται μία νέα τεχνική υποβοηθούμενης αναπαραγωγής με συμμετοχή ενός πατέρα και δύο μητέρων, που παρουσιάστηκε στο περιοδικό «Nature». Οι επιστήμονες αυτοί ισχυρίζονται ότι με τη νέα μέθοδο θα μπορέσουν να λύσουν το πρόβλημα μετάδοσης σπανίων μεν, αλλά ωστόσο σοβαρών γενετικών διαταραχών από τη μητέρα στο παιδί. Προκειμένου να εμποδίσουν τη μετάδοση αυτών των διαταραχών αντικαθιστούν το προβληματικό DNA της γυναίκας που επιθυμεί να αποκτήσει το παιδί (το μιτοχονδριακό DNA, που αποτελεί ένα πολύ μικρό μέρος του όλου γενετικού υλικού του εμβρύου) με εκείνο μίας δωρήτριας. Ήδη, όπως υποστηρίζουν, έχουν δημιουργήσει 80 έμβρυα διατηρώντας αυτά στη ζωή μέχρι την 8η μέρα, κάτι που επιτρέπει η βρετανική νομοθεσία (μέχρι τη 1411 μέρα). Σε τρία χρόνια -στο χρονικό διάστημα αυτό θα ελεγχθεί η ασφάλεια και αποδοτικότητα της νέας μεθόδου- ελπίζουν να μπορέσουν να εφαρμόσουν την τεχνική δοκιμαστικά σε εθελοντές, αφού προηγουμένως φυσικά αλλάξει η νομοθεσία και επιτρέψει την τεχνική αυτή, κάτι διόλου απίθανο για την βρετανική νομοθεσία. Ήδη από το 2008 επιτρέπεται στη Βρετανία ο **πειραματισμός με υβριδικά έμβρυα**, που έχουν δημιουργηθεί στη χώρα από τη μίξη ανθρώπινων και ζωικών ιστών, η **γέννηση βρεφών με σκοπό να «σώσουν» ένα μεγαλύτερο αδελφό ή αδελφή που πάσχει από γενετική ασθένεια**, και τέλος δεν απαιτείται πλέον από τις κλινικές τεχνητής γονιμοποίησης να λαμβάνουν υπ' όψη τους την «**ανάγκη του παιδιού για πατέρα**», δηλαδή την αναγκαιότητα ύπαρξης ετερόφυλου ζευγαριού. Η «ανάγκη για πατέρα» αντικαθίσταται από την «ανάγκη για υποστηρικτικό γονέα» (εντυπωσιάζει μεταξύ άλλων και η χρήση του ενικού αριθμού), μια αλλαγή που ανοίγει το δρόμο σε ζευγάρια ομοφυλόφιλων γυναικών (που μπορούν ήδη να υιοθετήσουν παιδιά στη Βρετανία) και σε γυναίκες χωρίς σύζυγο, να αποκτήσουν παιδιά με τεχνητή γονιμοποίηση!

Τα όσα συμβαίνουν και θεωρούνται νόμιμα και κρίνονται εφαρμόσιμα στο χώρο της

υποβοηθούμενης αναπαραγωγής -για το καλό της ανθρωπότητας, εννοείται-(!) ξεπερνούν πλέον κάθε όριο της ανθρώπινης φαντασίας. Για τον θείο νόμο δεν γίνεται βέβαια ούτε καν λόγος πια. Επί πλέον παραμερίζεται εντελώς και η απλή ανθρώπινη λογική, την οποία, υποτίθεται, λατρεύει ο ευρωπαίος άνθρωπος και την οποία, μαζί με την τεχνολογία και την επιστήμη, έχει θέσει ως θεμέλιο της ζωής του.

Πρώτο και ύψιστο κριτήριο για το νόμιμο και επιτρεπτό αποτελεί η επιθυμία η μάλλον στις περισσότερες περιπτώσεις η μανία του ανθρώπου. Από την Ισπανία, που διαφημίζεται για τη φιλελεύθερη νομοθεσία στο χώρο της ιατρικώς υποβοηθούμενης ανθρώπινης αναπαραγωγής, αναφέρθηκε το 2006 το κατόρθωμα(!), μία γυναίκα ηλικίας 67 ετών να γεννήσει μετά από τεχνητή γονιμοποίηση δίδυμα. Η "ευτυχισμένη" μητέρα, η Marva del Carmen Bousada, η μοναδική ως τώρα γυναίκα στα παγκόσμια χρονικά που γέννησε τα πρώτα της παιδιά σ' αυτήν την ηλικία, μεγάλωσε τα δίδυμα Pau και Christian μόνη της χωρίς σύζυγο και δυόμισι χρόνια μετά τη γέννησή τους άφησε τα δύο αγόρια ορφανά, πεθαίνοντας από καρκίνο. Αλλο ένα επίτευγμα της αναπαραγωγικής ιατρικής, που έκανε το γύρο του κόσμου, είναι η περίπτωση μιας γυναίκας από την Καλιφόρνια, η οποία -ήδη μητέρα έξι παιδιών που και αυτή τα μεγαλώνει μόνη της χωρίς σύζυγο- γέννησε μετά από τεχνητή γονιμοποίηση το Φεβρουάριο του 2009 οκτάδυμα.

Και το βασικό επιχείρημα που επιστρατεύεται πάντα υπέρ της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής: τα παιδιά που δημιουργούνται με τον τρόπο αυτό αναμφισβήτητα είναι επιθυμητά, σε αντίθεση με πολλά άλλα ίσως που γεννιούνται με φυσικό τρόπο και δεν είναι σίγουρο ότι είναι επιθυμητά κυρίως, σε αντίθεση με τα ανεπιθύμητα παιδιά, τα οποία ακριβώς επειδή είναι ανεπιθύμητα, σύμφωνα με την ίδια λογική -για το καλό τους βέβαια- σκοτώνονται με τις εκτρώσεις!

Ο δεύτερος και διόλου αμελητέος παράγοντας στις εφαρμογές αυτές της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, αποτελεί η όλη βιομηχανία που έχει στηθεί για την εξυπηρέτηση όλων αυτών των ανθρώπινων «αναγκών» και επιθυμιών. Ιδιαίτερα ωφελημένοι από τη βιομηχανία αυτή αναδεικνύονται οι λεγόμενοι δωρητές, οι οποίοι, ακριβώς επειδή είναι δωρητές, δεν πληρώνονται για εκείνο που δωρίζουν, το γενετικό υλικό, το σπέρμα ή τα ωάρια, αλλά απλώς λαμβάνουν μία αποζημίωση για τον κόπο, στον οποίο υποβάλλονται. Για τους άνδρες μεν η αποζημίωση είναι σχετικά χαμηλή. Για δε τις γυναίκες, εξαρτάται τόσο από τη χώρα και τη ζήτηση, όσο και από τα φυσικά και πνευματικά προσόντα της δωρήτριας, ιδίως εκεί όπου η επιλογή της γίνεται, όπως στις ΗΠΑ, από κατάλογο υποψηφίων, και μπορεί να φθάσει μέχρι και 50.000 δολάρια.

Ελάχιστοι -σίγουρα όχι οι νομοθέτες και φορείς της αναπαραγωγικής βιομηχανίας αλλά ούτε και τα ζευγάρια που επιθυμούν τόσο πολύ ένα παιδί- έχουν υποβληθεί στον κόπο, να δουν την πλευρά εκείνων που επίσης είναι άμεσα εμπλεκόμενοι στην

διαδικασία αυτή της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, ή μάλλον, που είναι τα θύματα όλων αυτών των επιθυμιών και του μηχανισμού που τις εξυπηρετεί, δηλαδή **τα ίδια τα παιδιά**. Την ιδιαίτερα χαρακτηριστική δήλωση ενός τέτοιου θύματος, που μόλις είχε μάθει στην ηλικία των 24 ετών από τους γονείς της την αλήθεια σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας της, μπορούσε να διαβάσει κανείς το 2006 στην ιστοσελίδα www.di-kind.de: «***Δεν θέλω να έχω δημιουργηθεί μέσω μιας τόσο ανώνυμης πράξης, κατά την οποία οι γονείς μου δέχθηκαν, να χρηματοδοτείται από την πανεπιστημιακή κλινική της πόλης Έσσεν, ό,τι αυτοί δεν μπορούσαν να συνεισφέρουν! Συχνά μου έρχεται η σκέψη ότι ένα μέρος μου βρισκόταν κάποτε κρυοσυντηρημένο σε μία τράπεζα σπέρματος και ότι είμαι το προϊόν δύο ανθρώπων, οι οποίοι ούτε καν γνώριζαν ο ένας τον άλλο. Δεν θα έφθανα στο σημείο να λέω, όπως το έκανε ο συγγραφέας ενός άρθρου στο περιοδικό «Spiegel», ότι στο σπέρμα βρίσκεται «η ψυχή ενός ανθρώπου». Πάντως το σπέρμα δεν αποτελεί «υλικό», το οποίο μπορεί απλώς συμπληρωματικά να αγοράσει κανείς. Προσωπικά αισθάνομαι ιδιαίτερο βάρος στη ψυχή μου, επειδή δεν γνωρίζω από ποιον έχω το ήμισυ της εξωτερικής εμφάνισης και των χαρισμάτων μου***».

Η δήλωση αυτή και παρόμοια βιώματα πολλών άλλων προσώπων αποτελούν κραυγές **βαθύτατα πληγωμένων ανθρώπων από την μανία όλων εκείνων που με κάθε τίμημα θέλουν να αποκτήσουν παιδιά**. **Ποιοί θα τους ακούσουν;** Κάποιες χώρες έχουν νομοθετήσει το δικαίωμα του ανθρώπου για να γνωρίσει στην ηλικία των 18 ετών τους βιολογικούς γονείς του. Ταυτόχρονα όμως επιτρέπουν με συμφωνίες γονέων και αναπαραγωγικών κέντρων τη διατήρηση της ανωνυμίας των λεγομένων «δωρητών». Αλλωστε μόλις το 5-10 % αυτών των παιδιών, που μόνο για την Γερμανία υπολογίζονται ήδη σε περίπου 100.000, μαθαίνει τελικά την αλήθεια για τον τρόπο σύλληψής του.

Η παραπάνω ιστοσελίδα υπάρχει μέχρι σήμερα, αν και η συγκεκριμένη γυναίκα που τη δημιούργησε, με την απόσταση του χρόνου από την αποκάλυψη που δέχθηκε σχετικά με τον τρόπο σύλληψής της, δεν εκφράζεται σήμερα -τέσσερα χρόνια αργότερα- τόσο κατηγορηματικά για τους γονείς της, με τους οποίους είχε διακόψει κάθε σχέση για ενάμισυ χρόνο. Αποτελεί μια από τις ιστοσελίδες, μέσω των οποίων οι άνθρωποι εκείνοι που γεννήθηκαν μετά από τεχνητή γονιμοποίηση με την ανάμειξη ενός αγνώστου τρίτου, επιδιώκουν να ενημερώνουν για τα συναισθήματά τους και ζητούν μεταξύ άλλων να βρουν και τους βιολογικούς πατέρες τους ή και ετεροθαλή αδέλφια τους.
Αλλά ποιούς βιολογικούς γονείς, θα γνωρίσουν αυτά τα παιδιά; Συνη-θισμένη περίπτωση «δωρητή» σπέρματος είναι, ίσως, ο κύριος Uhr, ο οποίος σε συνέντευξή του στο γερμανικό περιοδικό «Stern» (5/12/2005) και στην ερώτηση γιατί είναι «δωρητής» σπέρματος απάντησε: «*Για τα χρήματα! Χτίζω αυτό τον καιρό σπίτι και*

έχω ανάγκη για κάθε Ευρώ. Τα 80 Ευρώ που παίρνω ως αποζημίωση για τον κόπο, στον οποίο υποβάλλομαι σε μια «δωρεά»- είναι ήδη τέσσερεις καινούργιες πρίζες». Τα σχόλια περιττεύουν.

Με όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνεται απόλυτα η θέση της Εκκλησίας, η οποία, όπως είδαμε, τοποθετείται με σαφήνεια στο θέμα της τεχνητής γονιμοποίησης με συμμετοχή τρίτων. Έχοντας βαθύτατη γνώση του ψυχικού κόσμου του ανθρώπου εκφράζει επί πλέον τον έντονο προβληματισμό της και για την τεχνητή γονιμοποίηση όταν λαμβάνονται σπέρμα και ωάρια από το ίδιο το ανδρόγυνο. Πρόκειται όμως για ένα προβληματισμό με πάρα πολλές πτυχές που ξεπερνάει το πλαίσιο αυτού του άρθρου.

(Πηγή: "Ενοριακή Ευλογία", Ιούν. - Αύγ. 2010, Τεύχος 96-98)